

Burcu Kösem
EKONOMİ - FINANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

Haftalık Ekonomi Bülteni

18 Nisan/ 2025

Bu rapor; Dünya ve Türkiye ekonomisindeki güncel gelişmeleri, güvenilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtmaaya yönelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

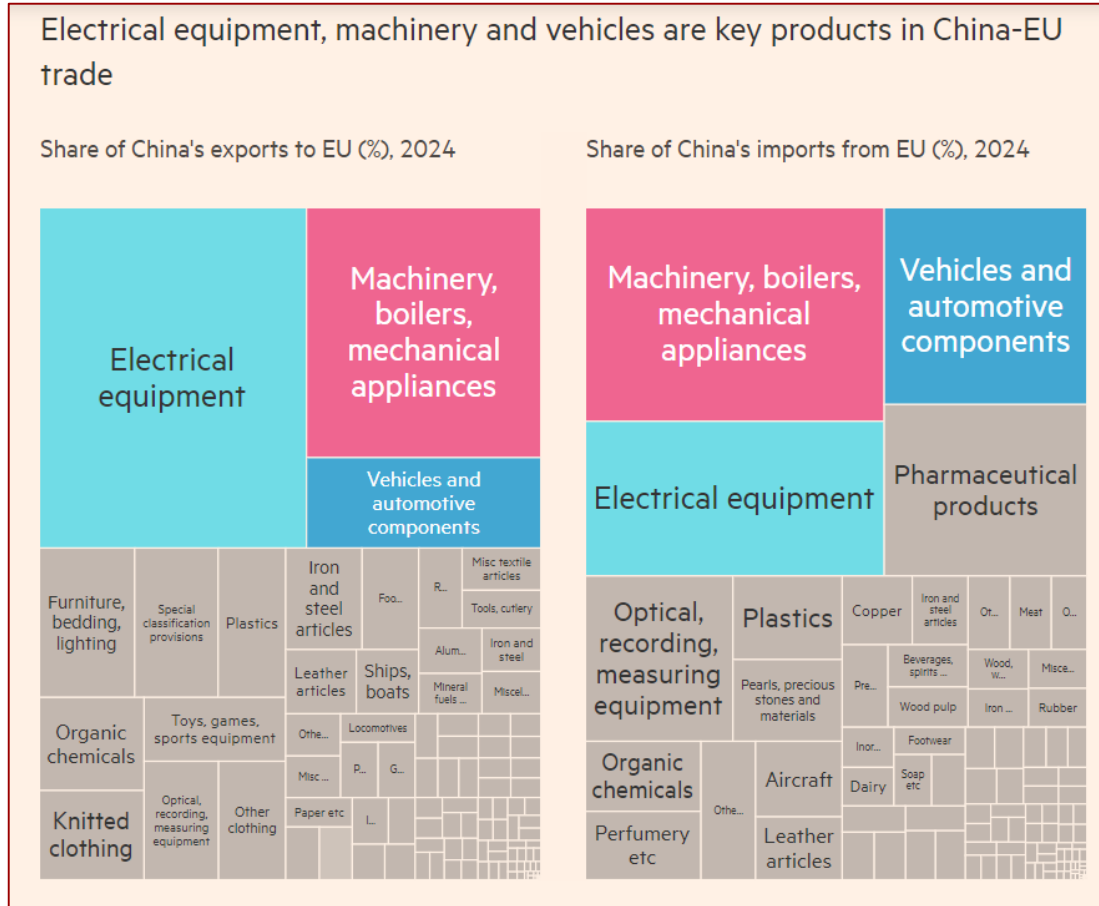

AB-Çin ticaret ilişkisinin görünmeyen tarafı

- ❑ Trump'ın kaotik manevraları, Pekin ve Brüksel arasında bir dizi yakınlaşmanın fitilini ateşledi ve her iki taraf da ABD'ye karşı bir karşı hamle arayışında.
- ❑ Pekin, ABD'nin yüksek tarifeleri karşısında malları için alternatif pazarlar bulma umuduyla dünyanın en büyük ticaret bloğuyla bağlarını derinleştirmeyi hedefliyor. Çin, son haftalarda Avrupa başkentlerine ticaret heyetleri gönderdi ve fabrikalar malları kıtanın pazarlarına yeniden yönlendirmeyi araştırıyor.
- ❑ AB liderleri ayrıca, Pekin'den tedarik zincirlerindeki "riskin azaltılması" gerektiğini belirten önceki açıklamaların aksine, daha fazla işbirliğine ihtiyaç duyulduğunu açıkça dile getirdiler.
- ❑ Ancak AB-Çin ilişkilerinde bir yeniden yapılanma için, Çin'in büyük ticaret fazlaları, kendi pazarına erişim engelleri ve Pekin'in Rusya'nın Ukrayna'daki savaşına verdiği örtülü destek konusundaki derin farklılıkların üstesinden gelinmesi gerekecek.
- ❑ Devlete bağlı Çin Makroekonomik Araştırma Akademisi'nin kıdemli araştırmacısı Zhang Yansheng, "Çin ve Avrupa'nın yeniden başlamasının zamanı geldi" dedi.
- ❑ Trump'ın gümrük vergileri düzenlemesi "bize ticaret ilişkilerimizi yeniden düşünme fırsatı veriyor. Çin, Avrupa'ya daha fazla ihracat yapmalı ve daha fazla ithalat yapmalı" diye ekledi.
- ❑ Trump, dünyanın en büyük iki ekonomisi arasındaki ticaret akışını kısıtlamakla tehdit ederek Çin ihracatına yüzde 145'e varan yeni tarifeler koydu. Pekin, yüzde 125'lik tarifelerle misilleme yaptı.
- ❑ Bu arada AB'ye yüzde 10 oranında gümrük vergisi uygulanacak ve Washington'ın talepleri görüşmelerde karşılanmazsa bu oran yüzde 20'ye kadar çıkabilir.

AB-Çin ticaretinin kapsamı

- Çin'in bloğa yaptığı ihracat geçen yıl ithalatının iki katından fazla oldu ve AB liderleri Pekin'i içerideki ekonomik zayıflıkları telafi etmek için endüstriyel kapasite fazlası yaratmakla, kıtanın pazarlarını düşük maliyetli mallarla doldurmakla ve yerel sanayiye baltalamakla suçladı.

AB-Çin ticaretindeki açmazlar ve uzlaşma noktası

- ❑ AB, elektrikli araçlardan kontrplağa kadar uzanan mallara yönelik ticaret savunma soruşturmaları açtı ve bunların bazıları %100'den fazla tarifeye sonuçlandı. Pekin ise AB'ye domuz eti, konyak ve süt ürünlerini hedef alan soruşturmalara karşılık verdi.
- ❑ Rhodium Group danışmanlık şirketinden Noah Barkin, "Avrupa'nın Pekin ile ilişkisi, artan ticaret dengesizlikleri, Çin'in Rusya'ya verdiği destek ve Avrupa genelinde Çin'in siber saldırılarındaki artış nedeniyle yeni diplere iniyor" dedi. "Bu arka plan göz önüne alındığında, Brüksel ile Pekin arasında bir tür yumuşama öngörmek zor."
- ❑ Ancak Barkin, ABD ile yapılan ticaret görüşmelerinin tarifelerden herhangi bir erteleme sağlamaması durumunda AB'nin "Pekin ile kötü bir anlaşmanın bile hem ABD hem de Çin ile iki cephede bir ticaret savaşına tercih edilebilir olduğuna karar verebileceğini" sözlerine ekledi.
- ❑ Von der Leyen, yakın zamanda Financial Times'a yaptığı açıklamada , AB'nin dampinge karşı "güvence önlemleri alacağını" belirterek, Li'nin iç tüketimi desteklemek ve aşırı üretimi azaltmak için adımlar atacağına söz verdiğini söyledi.
- ❑ Çin ve AB, Çin'in elektrikli araçlarına uygulanan vergileri çözmek için üst düzey diyalog ve müzakereleri artırma konusunda da anlaşdı.
- ❑ Pekin, Çin'de önemli bir ayak izine sahip bazı Alman şirketlerinin daha yakın bağları desteklemesine güvenebilir. Bu hafta Çin'deki Alman şirket temsilcileri arasında dolaşan bir politika belgesi, Berlin'deki yeni hükümete ülkedeki iş çıkarlarını desteklemede "daha aktif bir rol oynaması" çağrısında bulundu.

ABD, Çin gemilerine de maliyet yükledi

- ❑ ABD, Perşembe günü geç saatlerde yaptığı bir başvuruda, birkaç yıl boyunca ABD limanlarına kargo taşıyan Çinlilere ait veya Çinliler tarafından inşa edilen gemilere yüksek ücretler uygulanması planını sundu.
- ❑ Ücretler, Washington'un haksız ticaret uygulamaları olduğunu iddia ettiği konularda Çin'e baskıyı artırma çabasının bir parçası ve gemilerin yurtiçi üretimini artırıyor. Ancak, ABD ihracatçıları arasında endişeye neden oldular.
- ❑ ABD'li çiftçiler , aşırı cezalandırıcı bir ücret yapısının, ödemek zorunda oldukları ücretleri azaltmak amacıyla gemilerin daha az Amerikan limanını ziyaret etmesini zorlayarak mal ihraç etme kabiliyetlerine zarar vereceği konusunda endişelerini dile getirdiler .
- ❑ Donald Trump'ın ticaret temsilcisi Jamieson Greer, yaptığı açıklamada, ABD'nin Çin'den gelen gemi sahiplerine ve operatörlerine 180 gün içinde net ton başına 50 dolar ücret uygulayacağını ve sonraki üç yıl içinde net ton başına 30 dolar artacağını söyledi. Çin yapımı gemilerin operatörlerinden daha düşük bir ücret alınacak. Greer, "Gemiler ve nakliye, Amerikan ekonomik güvenliği ve ticaretin serbest akışı için hayati önem taşıyor" dedi.
- ❑ "Trump yönetiminin eylemleri Çin'in hakimiyetini tersine çevirmeye, ABD tedarik zincirine yönelik tehditleri ele almaya ve ABD yapımı gemilere yönelik bir talep sinyali göndermeye başlayacak" dedi.
- ❑ Konuya yakın Çin nakliye sektöründen bir kişi, yeni teklifin, ABD ticaret temsilcisinin, filolarındaki Çin yapımı gemilere dayalı olarak ücret alınması olasılığını gündeme getiren orijinal teklifinin yumuşatılması anlamına geldiğini söyledi. (Çünkü öncesinde Biden döneminde bu karar Çin'den gelecek tüm gemiler için tartışılmıştı)
- ❑ Bu, tüm gemi operatörlerinin yalnızca Çin gemilerine sahip olmaları nedeniyle ücret ödemekle yükümlü olacakları anlamına gelecekti.
- ❑ Yeni önerilere göre, Çin'e ait olmayan nakliye şirketleri ABD rotalarında Çin yapımı olmayan gemiler kullanarak herhangi bir liman ücreti ödemekten kaçınabilir. Ancak Çin nakliye hatları yine de ücretlerden ciddi şekilde etkilenecektir.

ABD ve Ukrayna, niyet zaptı imzaladı

- ❑ Konuya yakın yetkililerin Financial Times'a verdiği bilgiye göre, Kiev ve Washington, Ukrayna'nın doğal kaynakları ve enerji varlıkları için bir yatırım fonu kurulması konusunda anlaşmaya varılmasını öngören bir niyet zaptı imzaladı.
- ❑ Yetkililer, muhtıranın "sanal olarak" imzalandığını ve önümüzdeki haftanın sonuna kadar tam ekonomik anlaşmayı sonuçlandırmayı umduklarını söyledi.
- ❑ Başbakan Birinci Yardımcısı ve Ekonomi Bakanı Yulia Svyrydenko, Hazine Bakanı Scott Bessent ile kendi ofislerinde çekilmiş fotoğraflarını paylaşarak imzayı doğruladı.
- ❑ "Bugün ABD ile ortak ekonomik ortaklık anlaşmasına doğru bir adım attık" diyen Trump, muhtıranın "ekiplerimizin yapıcı ortak çalışmasının ve her iki halkımızın da yararına olacak bir anlaşmayı sonuçlandırma ve sonuçlandırma niyetinin kanıtı" olduğunu kaydetti.
- ❑ Tam anlaşmanın " Ukrayna ile ABD arasında önemli yatırımlar, altyapının modernizasyonu ve karşılıklı olarak faydalı ortaklık için fırsatlar yaratacağını" söyledi .
- ❑ Konuya yakın Ukraynalı yetkililer, tarafların ancak Başbakan Denys Shmyhal'in Washington'a yapacağı ziyaretin ardından 26 Nisan'a kadar ilerleme raporu vermesinin beklendiğini, görüşmelerin kısa süre sonra tamamlanıp imzalanmasının hedeflendiğini söyledi.
- ❑ O zaman tam anlaşmanın imzalanmasının mümkün olduğu ancak önümüzdeki günlerde müzakerelerin sonuçlanmasıyla bunun netlik kazanmayacağı belirtildi.
- ❑ Trump, "Anlaşmaya uyacaklarını varsayıyorum" dedi.
- ❑ Trump, ABD'ye, Joe Biden'ın yönetimi altında Kiev'e sağlanan milyarlarca dolarlık askeri yardımın telafisi olarak çerçevelenen, kritik mineraller ve nadir toprak elementleri de dahil olmak üzere Ukrayna'nın doğal kaynaklarına ayrıcalıklı erişim sağlayan geniş kapsamlı bir anlaşmayı savundu . Ancak Zelenskyy, güvenlik garantileri içermeyen bir anlaşmayı imzalamaktan çekindi.

Fed, artık piyasalara müdahalede etkisiz!

- ❑ 70'li yıllardan bu yana ABD piyasalarının adeta bir dinamosu görevini yerine getiren ABD merkez bankası Fed, artık tam olarak ne yapacağını bilemiyor.
- ❑ Powell, Chicago Ekonomi Kulübü'nde yaptığı açıklamada, ABD faiz oranı belirleyicilerinin enflasyonu yüzde 2 civarında tutma ve istihdamı maksimize etme hedeflerini "dengelemeyi" amaçlayacağını ancak "fiyat istikrarı olmadan uzun süreli güçlü işgücü piyasası koşullarına ulaşamayacağımızı" hatırlamaları gerektiğini söyledi.
- ❑ Powell ayrıca başkanın şu ana kadar duyurduğu tarifelerin "öngörülen miktardan önemli ölçüde daha büyük" olduğunu belirterek, "ekonomik etkiler açısından da aynı şeyin geçerli olması muhtemel. Bunlar arasında daha yüksek enflasyon ve daha yavaş büyüme yer alacak" dedi.
- ❑ ABD hisse senetleri, Fed Başkanı'nın konuşmasının ardından Çarşamba günü başlayan satış dalgasını genişletti ve S&P 500 günü yüzde 2,2 düşüşle tamamladı.
- ❑ Bekle ve gör politikasını sürdüren Fed'in içerisinde karmaşık sinyaller de var: Fed guvernörü Waller, tarifelerin etkisinin kısa ömürlü olacağını düşünürken, Powell'ın başkanlığını yaptığı faiz belirleme komitesinin diğer üyeleri, Trump'ın tarifelerinin enflasyonun ABD tüketicileri için daha uzun süreli bir sorun olma ihtimalini artırdığına inanıyor.

Powell'ın üzerindeki baskı ve faiz tartışmaları artıyor

- ❑ Trump , Perşembe öğleden sonra Oval Ofis'te Powell hakkında "Bence işini yapmıyor," dedi. "Her zaman çok geç kalıyor, biraz yavaş. Ve ondan memnun değilim. Bunu ona bildirdim ve eğer onu istersem, çok hızlı bir şekilde çıkar, inanın bana."
- ❑ Başkan ayrıca merkez bankasının borçlanma maliyetlerini düşürmesi çağrısını yükselterek, "Fed'in Amerikan halkına karşı faiz oranlarını düşürme borcu var" ve "[Powell'in] faiz oranlarını düşürmesi için çok fazla siyasi baskı var" dedi.
- ❑ Beyaz Saray'daki bu açıklamalar, Trump'ın Truth Social platformunda "Powell'in görevden alınması yeterince hızlı olamaz!" demesinden birkaç saat sonra geldi.
- ❑ Trump'ın paylaşımının Powell'in Mayıs 2026'da sona ermesi planlanan başkanlık görevine son verilmesine mi yoksa onu daha erken görevden alma niyetine mi atıfta bulunduğu belirsiz.
- ❑ Fed, 2024'te üst üste üç kez faiz oranlarını düşürdükten sonra, Eylül ayında büyük bir yarım puanlık hamle dahil olmak üzere, bu yıl faiz oranlarını sabit tuttu. Yetkililer, Trump'ın tarifelerinin etkisine ilişkin daha fazla netlik bekledikleri için Mayıs ayındaki bir sonraki toplantılarında faiz oranlarını düşürme olasılıklarının düşük olduğunu belirttiler.
- ❑ Fed başkanının görevden yasal olarak alınması mümkün gözükmezken; ülkede Cumhuriyetçi ve Demokratlar arasında faizin yönünün enflasyona etkisi konusunda zıt bir taraftarlık yaşandığı da görülmekte...

IMF'den aŒađı yönlü büyüme uyarısı

- ❑ Georgieva, 21-26 Nisan'da düzenlenecek IMF-Dünya Bankası Bahar Toplantıları ncesi "Daha Dengeli ve Daha Dirençli Bir Dünya Ekonomisine Doğru" baŒlıklı bir konuŒma yaptı.
- ❑ KonuŒmasında küresel ekonomik görünüme iliŒkin değerlendirmelerde bulunan Georgieva, dünya ekonomisinin dayanıklılığının küresel ticaret sisteminin yeniden yapılandırılmasıyla tekrar sınıandığını aktardı. Georgieva, "Finansal piyasalarda dalgalanma arttı. Ticaret politikalarındaki belirsizlik kelimenin tam anlamıyla zirve yaptı." dedi.
- ❑ Ticaret gerilimleri tırmadıka küresel hisse senedi fiyatlarının dŒtđn belirten Georgieva, bunun, ani ve kapsamlı deđiŒimlerin yaŒandıđı bir dünyada yaŒandıđına dair bir hatırlatma olduğunu ifade etti.
- ❑ Bunun sonuçlarının önemli olduğunu vurgulayan Georgieva, son zamanlardaki tüm tarife artıŒları, duraklamalar, tırmanmalar ve muafiyetler bir araya getirildiğinde ABD'nin etkin gümrük tarifesi oranlarının çok uzun yıllar öncesine döndüğünü aktardı.
- ❑ Georgieva, diğer ülkelerin de yanıt verdiğini ve ardından etkilerinin yayıldığını belirterek, "devler" karŒı karŒıya gelirken küçük ülkelerin arada kaldığını ifade etti.
- ❑ Çin, AB ve ABD'nin eylemlerinin dünyanın geri kalanını etkilediğini kaydeden Georgieva, "Daha küçük geliŒmiŒ ekonomiler ve geliŒmekte olan piyasaların çoğu, büyümeleri için daha fazla ticarete bağımlı ve dolayısıyla daha sıkı finansal koŒullar da dahil daha fazla etkilenmeye açık." dedi.
- ❑ Georgieva, dŒk gelirli ülkelerin de bađıŒı ülkelerin iç meselelerine yönelmesiyle yardım akıŒlarının azalması gibi ek bir zorlukla karŒı karŒıya olduğunu dile getirdi.
- ❑ Artan ticaret engellerinin büyümeyi etkileyeceğini belirten Georgieva, korumacılığın özellikle küçük ekonomilerde uzun vadede üretkenliğe zarar verdiğini aktardı.

TCMB, politika faizini arttırdı

- ❑ Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının (TCMB) Para Politikası Kurulu (PPK), politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranını 350 baz puan artırarak yüzde 46 olarak belirledi.
- ❑ Kurul ayrıca, Merkez Bankası gecelik vadede borç verme faiz oranını yüzde 46'dan 49'a, gecelik vadede borçlanma faiz oranını ise yüzde 41'den 44,5'e yükseltti.
- ❑ AA Finans Analisti ve Ekonomist Haluk Bürümcekçi, kurulun likiditeye yönelik mesajlarının çok kısa vadede yeni bir tedbir öngörülmediğini düşündüğünü belirtti.
- ❑ Merkez Bankasının iç talep değerlendirmesi ve para politikası duruşu mesajların yakın vadede sıkılaşma yanlısı eğilimin ağır bastığını gösterdiğini ifade eden Bürümcekçi, "Bu nedenle, 19 Haziran'daki ilk PPK toplantısına kadar özellikle döviz talebine yönelik gelişmeler izlenirken, gevşeme yönünde bir adım gerekirse politika faizinin düşürülmesi yerine ilk olarak koridorun normal aralığına döndürülmesi tercih edilecektir diye düşünüyoruz." yorumunu yaptı.
- ❑ Bürümcekçi, karar öncesi gerçekleştirilen çeşitli anketlerde medyan beklenti politika faizinin değiştirilmeyeceği yönünde olduğunu anımsattı.
- ❑ TCMB'nin politika faizini yükseltmesi ve koridor üst sınırını genişliğini asimetric olarak yüksek tutmasının TL açısından destekleyici bir gelişme olduğunu dile getiren Bürümcekçi, "Enflasyonda belirgin ve kalıcı bir bozulma öngörülmesi durumunda para politikası sıkılaştırılacaktır mesajı ile ilave artırımlara kapı açık bırakılmıştır." dedi.
- ❑ Societe Generale Orta ve Doğu Avrupa, Orta Doğu, Afrika Stratejisti Marek Drimal, Merkez Bankasının kararının yatırımcıların TL'ye ilişkin güveninin güçlenmesi açısından önemli olduğunu vurguladı.
- ❑ In Touch Capital Markets Kıdemli FX Analisti Piotr Matys ise Merkez Bankası gecelik vadede borç verme faiz oranının yüzde 49'a, çıkarılmasını TL'yi istikrara kavuşturmadaki kararlılığın göstergesi olduğunu belirtti.

Zirai don sonrası "fahiş fiyat" girişimleri merccek altına alındı

- ❑ AA muhabirinin edindiği bilgiye göre, Türkiye'de gerçekleşen ve birçok ili farklı ölçüde etkileyen zirai don olayı sonrası, bazı meyve ve sebze fiyatlarında artışa gidildiği yönünde tespitler yapıldı. Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan da Kabine Toplantısı'nın ardından, bu konuya dikkati çekerek süreci yakından takip ettiklerini, hasar tespit çalışmalarını henüz tamamlanmadan her türlü manipülasyona neden olanlara fırsat verilmeyeceğini ifade etti.
- ❑ Ticaret Bakanlığı da kamunun beslenme, sağlıklı yaşama ve korunma gibi temel ihtiyaçlarını karşılamak için zorunlu olan mal ve hizmetlerin fiyatlarında artışa giderek vatandaşların mağdur olmasına sebep olan girişimlere yönelik çalışmalarını yoğunlaştırdı. Bakanlık, arz güvenliğinin sağlanması amacıyla tarımsal ürün ve gıda maddelerinin arz-talep dengesi ile zirai donun fiyatlar üzerindeki etkisini yakından takip ediyor.
- ❑ Fahiş fiyat uygulayan üretici, tedarikçi ve perakende işletmeler ile stokçuluk yaptığı tespit edilen girişimlere yönelik ciddi yaptırımlar da devreye alınıyor. Bu kapsamda bir takvim yılında en az 3 defa stokçuluk yapanların iş yerleri 6 güne kadar kapatılabiliyor.
- ❑ Bu yıl yeniden değerlendirme oranı doğrultusunda, fahiş fiyat uygulayanlara 143 bin 930 lira ile 1 milyon 439 bin 300 lira, stokçuluk girişimlerine ise 1 milyon 439 bin 300 lira ile 17 milyon 271 bin 600 lira arasında ceza uygulanabiliyor.
- ❑ Gelecek dönemlerde de gıda arzının ve güvenliğinin korunması, vatandaşın makul fiyatlarla gıdaya ulaşımının sağlanması, piyasada oluşabilecek manipülatif fiyat hareketlerinin engellenmesi amacıyla Tarım ve Orman Bakanlığı başta olmak üzere ilgili kurumların paydaşlığıyla ilave tedbir ve denetimler hayata geçirilecek.
- ❑ Bu kapsamda Tarım ve Orman Bakanlığı da zirai don olayının ardından hasar tespitine odaklanarak, durumdan olumsuz etkilenen üreticilerin zararlarının karşılanması için çalışmalarını sürdürüyor.

Avrupa'nın yeni savunma planları ve Türkiye-I

- ❑ AB, Donald Trump yönetimindeki ABD'nin Avrupa'nın güvenliğine mesafeli bir tutum takınmasıyla, savunmada yeni bir arayışa girdi.
- ❑ En önemli müttefikini kaybeden Brüksel, bir yandan Washington'dan yönelen baskı diğer yandan Moskova'dan süregelen tehditler nedeniyle kitanın güvenliğini kendi başına sağlama hedefini odağına aldı.
- ❑ Bu çalışmaların sonucunda AB Komisyonu 19 Mart'ta, 2030'a kadar askeri harcamalarını ve üretimini artırma, ortak savunma projelerine kaynak ayırma gibi unsurları içeren Beyaz Bülten (White Paper) adı verilen yeni bir strateji açıkladı.
- ❑ Tartıştığı konuları, atmayı planladığı adımları savunmada önde gelen NATO ülkeleriyle de paylaşmak isteyen AB, kitanın güvenliği için "fikirdaş ülkeler" adıyla bir fikir teatisi platformu oluşturdu.
- ❑ Hem AB'ye aday ülke hem NATO müttefiki hem de son yıllarda savunma sanayi atılımlarıyla öne çıkan Türkiye de bu platformun bir parçası oldu.
- ❑ AB Komisyonu, Beyaz Bülten'de bir araya getirdiği 2023 hedeflerini kolaylaştırmak için Avrupa Güvenlik Eylemi (SAFE) isimli 150 milyar avroluk bir finansman paketi teklif etti.
- ❑ SAFE paketinin 17. maddesinde yer alan sadece üye ülkelerin değil, aday ülkelerin de programın parçası olabileceği unsuru, Türkiye'nin de katılımını Avrupa'nın gündeme getirdi.
- ❑ AB Komisyonunun savunma sözcüsü Thomas Regnier AA muhabirine konuyla ilgili yaptığı yazılı açıklamada, SAFE'in AB üye ülkeleri, Avrupa Serbest Ticaret Birliğine (EFTA) üye İsviçre, Norveç, Lihtenştayn ve İzlanda ile Ukrayna'nın ortak savunma ürünleri satın almasına olanak tanıdığını, bu ülkelerin AB üye ülkeleriyle ortak tedariklere katılabileceğini ancak kredi alamayacaklarını bildirdi.

Avrupa'nın yeni savunma planları ve Türkiye-II

- ❑ Regnier, programa AB'nin güvenlik ve savunma alanında ortaklık anlaşması yaptığı ilişkili ülkelerin de katılabileceğini belirterek, AB'nin Norveç, Moldova, Güney Kore, Japonya, Arnavutluk ve Kuzey Makedonya ile bir güvenlik ve savunma ortaklığı imzaladığını anımsattı.
- ❑ Sözcü, şöyle devam etti: "Avrupa'da bulunan şirketlerin tedarik sürecine katılabilir. Güvenlik temelli koşulları yerine getirirlerse, Avrupalılara ait olmaları gerekmez. Türkiye gibi (AB üyesi olmayan) diğer ülkeler, bir savunma ürününün yüzde 35'ine kadarını hemen sağlayabilir. Endüstriyel katılımı yüzde 35'in üzerine çıkarmak için bir Güvenlik ve Savunma Ortaklığı ve ardından bir ortaklık anlaşması gereklidir.«
- ❑ Öte yandan Brüksel kulislerinde Yunanistan'ın Türkiye'nin SAFE'e katılımı ihtimalinden hoşnut olmadığı konuşuluyor.
- ❑ Yunanistan'ın SAFE müzakereleri sırasında Türkiye'nin katılımına dair çerçeveyi sıkılaştırmak için değişiklikler talep etmesi bekleniyor. AB Komisyonunun hazırladığı SAFE düzenlemesinin onaylanması için üye ülkeler arasında nitelikli çoğunluk gerekiyor. AB ile üçüncü bir ülke arasındaki herhangi bir resmi savunma anlaşmasının ise oybirliğiyle onaylanması şartı bulunuyor. AB Komisyonu sözcüsü Regnier, Yunanistan'ın bu konuda lobi yaptığı iddiasıyla ilgili yorum yapmaktan kaçındı.
- ❑ Uluslararası düşünce kuruluşu Uluslararası Stratejik Araştırmalar Enstitüsünün (IISS) Berlin merkezli askeri analiz uzmanı Ester Sabatino, Türk firmaların Avrupa firmalarıyla ortak girişimler yoluyla SAFE'e katılımlarıyla ilgili AA muhabirine değerlendirmede bulundu.
- ❑ Sabatino, SAFE kapsamındaki önerilerin henüz yalnızca tekliften ibaret olduğunu, tüm metnin üye ülkelere müzakere edileceğini anımsatarak, şöyle devam etti:
- ❑ "Bence Türkiye son yıllarda harika bir iş çıkardı. Savunma sanayisinin gelişimine büyük yatırımlar yaptı. Bu noktada, özellikle insansız hava aracı (İHA) üretimi konusunda özel bir uzmanlığa sahip. Bu aynı zamanda Avrupa ülkelerinin önemli ölçüde odaklanmak istediği bir şey. Bu noktada, Avrupa tarafında bu tür bir üretime ihtiyaç var. Avrupa'da çok fazla İHA üreticisi yok."
- ❑ Türkiye'nin değerli bir ortak olabileceğini belirten Sabatino, "Ama ne yazık ki her şey aşırı derecede siyasallaşiyor. Yine de AB düzeyinde, artık ABD tarafına güvenmenin mümkün olmadığı konusunda bir farkındalık var." dedi.

Doğrudan yatırımlarda Avrupa ilk sırada

- ❑ Cumhurbaşkanlığı Yatırım ve Finans Ofisi Başkanı Ahmet Burak Dağlıoğlu, geçmişte iki kıta arasındaki köprü olarak tanımlanan Türkiye'nin, bugün dünyanın bağlantı noktası konumuna geldiğini belirtti. Dağlıoğlu, Sakarya'nın Sapanca ilçesinde düzenlenen "Uluslararası Ekonomi Zirvesi" kapsamında gerçekleştirilen "AB ve Almanya ilişkilerinde Yeni Dönem: Neden Türkiye?" başlıklı panelde konuştu.
- ❑ Uluslararası şirketler ve Türkiye'deki yerli şirketler dahil, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan liderliğindeki son 22 yılda Türkiye'nin üretim, AR-GE, uluslararası şirketlerin lojistik ve bölgesel yönetim faaliyetleri gibi birçok alanda bölgesel bir üs haline geldiğini dile getiren Dağlıoğlu, "Özellikle son 20 yıldaki politik istikrar sayesinde, kamu-özel iş birliği programlarıyla lojistiğe, enerjiye, sağlığa, eğitime, dijital altyapıya çok yoğun yatırımlar yapıldı. Geçmişte Asya ve Avrupa kıtaları arasındaki köprü olarak tanımlanan ülkemiz, bugün dünyanın bağlantı noktası konumuna geldi. Bizce bu çok kıymetli." ifadelerini kullandı.
- ❑ Dağlıoğlu, "Türkiye, 2003 yılından bu yana, Sayın Cumhurbaşkanı'mızın liderliğindeki dönemde, 270 milyar dolardan fazla yatırım çekti. Bunun yüzde 70'e yakını Avrupa'dan geldi. Bu durum, Avrupa ile ekonominin ne kadar entegre olduğunu gösteriyor." ifadesini kullandı.
- ❑ Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın Gümrük Birliği'ne ilişkin açıklamalarını hatırlatan Dağlıoğlu, şunları kaydetti: "Herkesin mutabık olduğu bir perspektife sahibiz. Türkiye'nin şu anki durumunu tekrar gözden geçirmek lazım. 22 yıl önce 30 milyar dolar ihracat yaparken, şu anda 260 milyar doları geçmiş bir ihracat gücüne sahibiz. O zamanlar ekonomi yaklaşık 200 milyar dolar civarındayken, şu an 1,3 trilyon dolarlık bir Gayri Safi Yurt İçi Hasıla'sı olan bir ülkeden bahsediyoruz. Yatırımlar karşılıklı olduğunda, daha kıymetli oluyor.« Dağlıoğlu, Hollanda, ABD, Almanya ve İngiltere ile Türkiye arasındaki dış ticaret verilerine değinerek, imalat sanayisinin önemine vurgu yaptı. Türkiye'nin geniş çeşitliliğe sahip endüstriyel altyapısı olduğunu belirten Dağlıoğlu, şu ifadeleri kullandı:
- ❑ "Özellikle enerji ve enerji ekipmanları önemli bir sektör. Bir diğer güçlü alan ise gıda teknolojileri. Türkiye, bu alanda güçlü bir oyuncu. Son 10 yılda rekabetçi coğrafyamızda tarım ve gıda yatırımlarında açık ara lideriz. En çok yatırımı çeken ülke olduk ama hala büyük bir potansiyelimiz var. Ayrıca çevre teknolojileri de dikkat çeken bir diğer alan. AR-GE, inovasyon merkezi yatırımları çekiyoruz ve Türkiye'deki teknoloji girişimlerine daha fazla sermaye çekiyoruz."

Haftanın teknoloji haberleri

- ❑ Nvidia, Salı günü geç saatlerde yaptığı açıklamada Trump yönetiminin şirketin Çin'e H2O çipi satışını kısıtlama planlarının şirketin kazançlarını yaklaşık 5,5 milyar dolar azaltacağını söylemesinin ardından yüzde 6,9 düşüşle en çok etkilenen şirket oldu.
- ❑ Nvidia CEO'su Jensen Huang görüşmeler için Pekin'e uçuyor: ABD'nin çip üreticisinin Çin'e satışlarını kısıtlamasının ardından Çin başbakan yardımcısı ve DeepSeek kurucusuyla görüşmeler yapıldı
- ❑ TSMC'nin bağlı çip üreticisi Vanguard International Semiconductor'un başkanı Fang Leuh, zorluklar konusunda oldukça açıklı. Trump'ın tarifelerinden önce şirketinin 2025 için "ılımlı büyüme" hedeflediğini ancak şimdi bu görünümü "yeniden gözden geçirmeleri" gerektiğini söyledi.
- ❑ Siemens Energy, küresel elektrik pazarındaki canlanma nedeniyle görünümünü yükselterek 2025 yılında yaklaşık 1 milyar avro kar elde etmeyi bekliyor.
- ❑ TSMC, Trump yönetimi yetkilileri tarafından öne sürülen bir fikir hakkında ilk kamuoyu yorumunu yaparak, sıkıntısındaki ABD rakibi Intel ile ortaklık yapacağı yönündeki haberleri yalanladı.
- ❑ İngiltere, Çin casusluk endişeleri nedeniyle bazı askeri üslerde elektrikli araçları yasakladı. (Elektrikli araçlardaki sensörlerin istihbarat toplamak için kullanılabileceği endişesi)
- ❑ Fransız savunma devi Thales liderliğindeki bir konsorsiyum tarafından tasarlanan "RapidDestroyer" , yüksek güçlü radyo frekansını kullanarak insansız hava araçlarındaki elektronik aksamaları uzaktan devre dışı bırakabiliyor veya yakabiliyor. **(İngiltere Savunma Bakanlığı projesi çizimi Ek1'de)**
- ❑ İngiltere'de spor müsabakalarını veya diğer kanalları yasadışı olarak yayınlayan kişi sayısının "tavan yaptığını" belirten İngiltere'nin fikri mülkiyet suçları birimi başkanı, bu durumun, yasayı ihlal eden tüketicileri yargılamak için zaten zorlanan polis güçlerini daha da zorladığını söyledi.
- ❑ Netflix, tüketicilerin tarife korkularına rağmen büyüme öngörüyor.
- ❑ ABD yargıcı, Google'ın çevrimiçi reklamcılık pazarını 'kasıtlı olarak' tekelleştirdiğine hükmetti.
- ❑ Tedarik zinciri veri analizi platformu Z2Data'nın CEO'su Mohammad Ahmad, yapay zeka GPU'larının çoğunun ABD'ye sunucu veya sunucu rafları şeklinde girdiğini ve bunların da birkaç farklı ülkeyi kapsayan çok adımlı bir süreçle bir araya getirildiğini söyledi.
- ❑ Zuckerberg'in FTC davası merkezinde, Meta'nın rakiplerini ortadan kaldırmak için "sistemik bir strateji" uyguladığı, buna 2012 ve 2014 yıllarında rakipleri Instagram ve WhatsApp'ı sırasıyla 1 milyar dolar ve 19 milyar dolara satın aldığı iddiası yer aldı.

Ek1: İngiltere Savunma Bakanlığı'nın Rapid Destroyer'ı

The UK military's new high-power microwave weapon

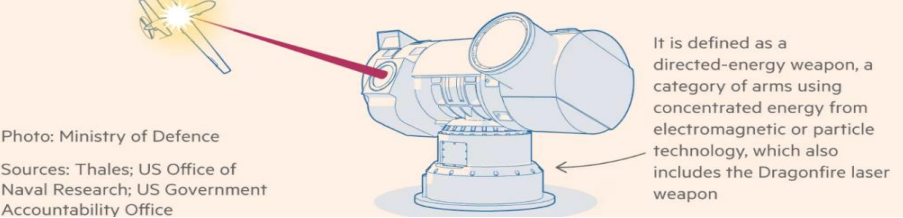
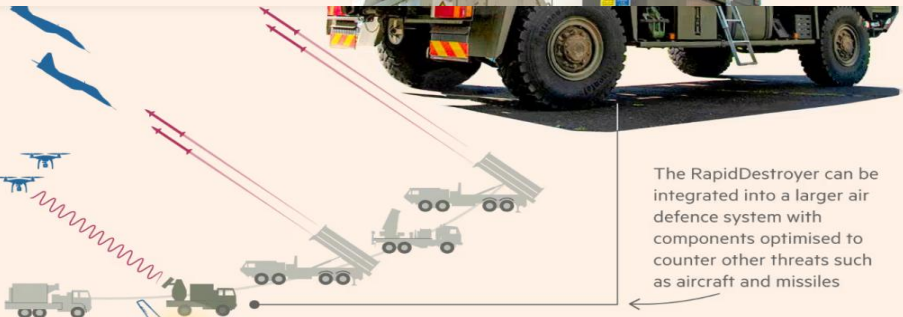
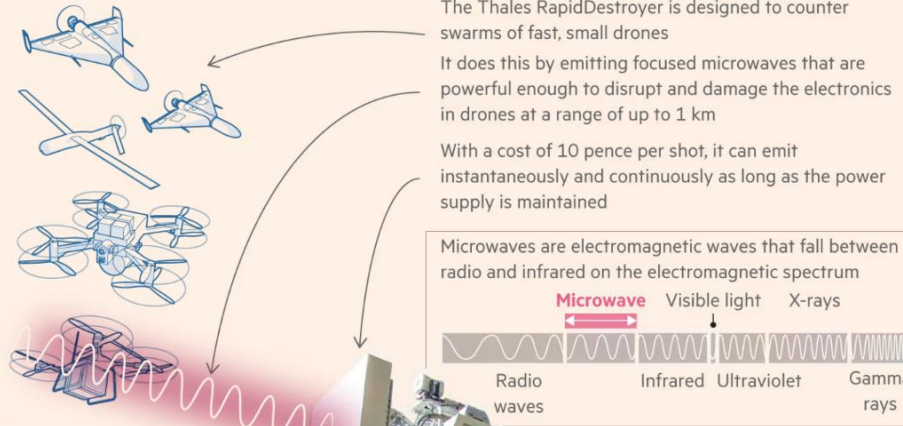

Photo: Ministry of Defence
Sources: Thales; US Office of Naval Research; US Government Accountability Office

Haftadan kalanlar

- ❑ Goldman Sachs, 2025 sonu altın fiyatı tahminini ons başına 3.300 dolardan 3.700 dolara yükseltti. Cuma günü de UBS, yıl sonu fiyat tahminini 3.200 dolardan 3.500 dolara çıkartmıştı.
- ❑ Cari işlemler hesabı şubat ayında 4,41 milyar dolar açık verdi. Piyasa beklentisi 4,31 milyar dolar açık verilmesi yönündeydi. Altın ve enerji hariç cari işlemler hesabı ise, 2 milyar 158 milyon dolar fazla verdi.
- ❑ Fiat Doblo üretiminin İspanya'ya, Ford Courier'in ise Romanya'ya taşınmasıyla artan ithalat, mart ayında rekor seviyeye ulaştı. Hafif ticari araçların payı, bu yılın ilk çeyreğinde yaklaşık 10 puan daha artarak %82,7'ye yükseldi.
- ❑ TCMB, 2024 yılına ilişkin mali tablolarını kamuoyuyla paylaştı. Banka, 93'üncü Hesap Dönemi'nde toplam 700 milyar 354 milyon TL zarar ettiğini açıkladı.
- ❑ Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'nın 2024 Faaliyet Raporu, ekonomik zorlukların gölgesinde milyonlarca vatandaşın sosyal yardımlar aracılığıyla hayatını sürdürdüğünü gözler önüne serdi. Raporla göre, geçtiğimiz yıl sosyal yardımlardan faydalanan hane sayısı 4,5 milyonu aştı.
- ❑ Metal fiyatlarının ticari gerilimlerle yön bulacağı ikinci çeyrekte bakır ve altının alüminyumdan yukarı yönlü ayrışabileceği tahminleri yapılıyor.
- ❑ Konut Fiyat Endeksi mart ayında aylık yüzde 2,03, yıllık 32,34 arttı. Böylelikle konut fiyatları yıllık bazda, Ağustos 2024'ten bu yana en yüksek artışı yaşadı. Fiyatlarda reel olarak ise, yüzde 4,2 oranında düşüş kaydedildi.
- ❑ Türkiye'de fuar düzenleme alanındaki rekabet, stant yeri maliyetlerini aşağı çekti. Özbekistan'da yapılan bir fuarın metrekare ücreti 300 dolar, Dubai'de 350 dolarken, bu tutar Türkiye'de 55 dolar.
- ❑ Bakan Şimşek, dezenflasyon programının uygulamaya devam edileceğini belirtirken, "Yurt içi talep zayıf olduğu için kur geçirgenliğinin düşük olmasını bekliyoruz" dedi.
- ❑ Dış ticaret fazlasıyla ihracatçı sektörler arasında ilk sıralarda yer alan hazır giyimde cari fazla, geçen yıl 15,7 milyar dolara gerileyerek son 6 yılın en düşük seviyesini gördü. Konfeksiyondaki kapasite düşüşü tekstil sektörüne pozitif yansıdı.
- ❑ Trump yönetimi ABD'ye vize başvurusunda bulunanlar için Gazze bağlantılı sosyal medya incelemesi emri verdi.
- ❑ JPMorgan, TCMB'nin politika faizinde yıl sonu beklentisini yükseltirken, enflasyon tahminini de artırdı. Öte yandan Morgan Stanley, politika faizi için yıl sonu tahminini yüzde 33,5'ten yüzde 36'ya çıkardı ve enflasyonu yüzde 29 olarak tahmin etti.
- ❑ EKK toplantısı sonrası açıklama: Ekonomide dengelenme sağlanmış ve cari açık önemli ölçüde azalmıştır
- ❑ Rekabet Kurulu'ndan bir ilk: Tofaş/Stellantis devralma işlemine 'şartlı' onay

Bu hafta yatırım araçlarının performansı

İşlem sonu ve takip edilecek haberler

- ❑ BIST 100 endeksi, önceki kapanışa göre 78,77 puan azalırken, toplam işlem hacmi 79,8 milyar lira oldu.
- ❑ Bankacılık endeksi yüzde 2,92, holding endeksi yüzde 1,35 değer kaybetti.
- ❑ Sektör endeksleri arasında en çok kazandıran yüzde 1,19 ile iletişim, en çok kaybettiren bankacılık oldu.
- ❑ Analistler teknik açıdan BIST 100 endeksinde 9.300 ve 9.200 seviyelerinin destek, 9.450 ve 9.550 puanın ise direnç konumunda olduğunu kaydettiler.
- ❑ ABD'nin mütekabiliyet esasına göre uyguladığı tarifelerde müzakere sürecine girilmesi, küresel piyasalarda iyimserliği artırırken, bugün tatil dolayısıyla ABD ve Avrupa piyasalarında işlem gerçekleşmiyor.
- ❑ Haftaya yurt içinde Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) Para Politikası Kurulu toplantı özeti, reel kesim güven endeksi ve tüketici güven endeksi,
- ❑ Yurt dışında ise ABD Merkez Bankası (Fed) Bej Kitap raporu, ABD'de dayanıklı mal siparişleri, konut satışları ve inşaat izinleri, Michigan Üniversitesi tüketici güven endeksi, dünya genelinde açıklanacak Satınalma Yöneticileri Endeksi (PMI) başta olmak üzere yoğun veri gündemi takip edilecek.